

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpatul Ciotu Andrei Trofim și de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Grigoriopol din 29 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui

Ciotu Andrei Trofim, născut la 26.09.1988, originar și domiciliat s. Răzeni, r-nul Anenii Noi.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 07.04.2015 – 29.12.2015;*
2. *Instanța de apel: 01.02.2016 – 04.04.2016;*
3. *Instanța de recurs: 28.06.2016 – 07.09.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Grigoriopol din 29 decembrie 2015, Ciotu Andrei Trofim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 15 (cincisprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei, calculîndu-se din 29 decembrie 2015, cu includerea în acest termen a perioadei aflării în stare de arest preventiv de la 06 februarie 2015 pînă la 29 decembrie 2015.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, la 28 ianuarie 2015, în perioada de timp între orele 02.00-05.00, inculpatul Ciotu Andrei, fiind în stare de ebrietate, aflîndu-se în casa de locuit amplasată pe str. Pașcani, 17, mun. Chișinău, unde lucra neoficial în calitate de paznic, în rezultatul relațiilor reciproc ostile, apărute spontan ca consecință a certții, intenționat i-a aplicat

cet. Covalciuc Valeriu Sergiu mai multe lovituri cu mâinile peste întreg corpul. Conform raportului de expertiză medico-legală nr.17D/272 din 05.03.2015, moartea cet. Covalciuc Valeriu a survenit la 30.01.2015 ora 16.05.

Astfel, acțiunile inculpatului Ciotu Andrei Trofim au fost încadrate în baza art. 151 alin.(4) Cod penal – *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață și a provocat decesul victimei.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Ciotu Andrei Trofim să fie achitat în baza art. 151 alin.(4) Cod penal, invocând următoarele motive:

- învinuirea adusă inculpatului Ciotu Andrei în temeiul art. 151 alin. (4) Cod penal în ședința de judecată nu și-a găsit confirmare, pentru care fapt procesul penal în privința inculpatului urmează a fi încetat, iar probele administrate la caz sunt contradictorii și nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate;

- nici un martor nu a confirmat faptul, că ar fi văzut cum Ciotu Andrei i-a aplicat lovituri lui Covalciuc Valeriu, nu a fost identificat locul comiterii infracțiunii, nu a fost identificat corp(-uri) contondent (-e) sau/și la lovirea de acesta (acestea), obiectul la care se face trimitere în raportul de expertiză medico - legală, cu care s-a aplicat lovituri părții vătămate, nu a stabilit în ce împrejurări s-a comis fapta, dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu de inculpat;

- suplimentar a invocat, că nici organul de urmărire penală nici în instanța de judecată nu a fost stabilită personalitatea părții vătămate, Covalciuc Valeriu, și anume, cercul de persoane cu care acesta se afla în relații ostile;

- a menționat că atît din probele cercetate la urmărirea penală, precum și cercetate în ședință de judecată nu s-au stabilit careva relații ostile sau neînțelegeri între inculpat și partea vătămată, Covalciuc Valeriu;

- a solicitat de a da apreciere declarațiilor martorilor Colța Andrei și Colța Natalia, iar declarațiile martorilor Culizmin Sergiu și Culizmina Ecaterina (declarațiile cărora au stat la baza sentinței) să fie apreciate critic, pe motiv că dînșii nu sunt martori oculari, nu au văzut incidentul, iar declarațiile acestora nu au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2016 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizînd obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect

concluzionând asupra vinovăției inculpatului Ciotu Andrei Trofim de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

Deși inculpatul nu și-a recunoscut vina, instanța de apel a conchis că vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită pe deplin prin probele administrate la cauza penală, care au fost cercetate în cadrul ședințelor instanței de fond și verificate în cadrul ședinței instanței de apel, precum sunt:

- declarațiile succesoriului părții vătămate Covalciuc M., a martorilor Covalciuc A., Smirnova S., Colța A., Colța N., Colța S., Culizmin S., Culizmina E.;

- procesul-verbal de constatare din 28 ianuarie 2015, potrivit căruia proprietarul imobilului din str. Pașcani, 17, mun. Chișinău, a relatat care a fost situația descoperită de el la ora 11-00 pe data de 28 ianuarie 2015 în imobilul din str. Pașcani, 17, mun. Chișinău (vol. I, f.d.10);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 31 ianuarie 2015 și tabelul fotografic, prin care sunt elucidate circumstanțele descoperite de la fața locului pe str. Pașcani, 17, mun. Chișinău - pete de sânge, și locul unde a stat Covalciuc Valeriu Sergiu (vol. I, f.d. 19-26);

- procesul-verbal de audiere a bănuitului Ciotu Andrei din 06 februarie 2015 (vol. I, f.d. 47-48);

- procesul-verbal de reconstituire a faptei la fața locului din 16 martie 2015, potrivit căruia învinuitul Ciotu Andrei a indicat locul de unde au procurat țigări și bere și locul de pe str. Pașcani, 17, mun. Chișinău, unde a consumat cu Covalciuc Valeriu berea, precum și locul de lângă portiță, unde a lovit victima de două ori. Apoi a arătat locul din casă unde l-a culcat pe canapea(vol. I, f.d. 88-92);

- procesul-verbal de confruntare dintre inculpat și martorul Culizmin Sergiu, care direct a arătat spre inculpat că anume acesta în noaptea de 27.01.2015 spre 28.01.2015 a venit la el acasă și în discuție i-a spus că anume el, inculpatul, l-a bătut pe Covalciuc Valeriu Sergiu (vol. I, f.d. 116-118);

- procesul-verbal de confruntare dintre inculpat și martorul Culizmina Ecaterina, care a confirmat declarațiile martorului Culizmin Sergiu (vol. I, f.d. 119- 121);

- raportul de expertiză medico-legală nr.92 din 17 februarie 2015, prin care s-a stabilit că grupa sanguină a cet. Covalciuc Valeriu este A-beWA(II). În fragmente din pata de pe tamponul din vată (m/ob.1,2) și de fața de pernă (m/ob.3-6), ridicate de la fața locului s-a depistat sânge de origine umană. La determinarea apartenenței de grup a acestui sânge, prin reacția de absorbție-eluție II s-a stabilit numai antigenul „A”, ce presupune proveniența lui de la persoană de grupa A-beta(II)/, cum ar fi în cazul dat, de la cet. Covalciuc Valeriu. Din cauza consumării materialului biologic din m/ob.1,2 nu permite efectuarea cercetărilor citologice cu scopul stabilirii apartenenței de sex și regionale a sîngelui (vol. I, f.d. 125- 126);

– raportul de expertiză medico-legală nr.17D/272 din 05 martie 2015, prin care se confirmă faptul că moartea cet. Covalciuc Valeriu Sergiu a survenit la data de 30.01.2015, ora 16:05, în rezultatul șocului toxico-septic, cauzat de peritonită fibro-purulentă, ca consecință a traumei închise a abdomenului cu lezarea duodenului și mezoului. La examinarea medico-legală a cadavrului s-au depistat: traumă cranio-cerebrală închisă cu echimoze periorbital bilateral, fractură a oaselor nazale, hemoragii în țesuturile moi pericraniene în regiunile parieto-temporală dreapta și fronto-parieto-temporală stânga, hemoragii în mușchii temporali bilateral; hematom în regiunea parieto-temporală dreapta; hemoragii subarahnoidiene pe enisfere cerebrale parieto-temporal bilateral și occipital dreapta. Traumă toracică închisă cu hemoragii în țesuturile moi la nivelul rebordurilor costale bilateral; fracturi complete, directe ale coastelor 5,6,7,8 pe linia medioclaviculară stânga. Traumă abdominală închisă cu ruptura duodenului (operat), ruptura mezoului (operat); peritonită posttraumatică generalizată fibro-purulentă, urme de lichid roșietic- murdar în cavitatea abdominală, rinichi de șoc. Excoriație în regiunea cotului stâng. Leziunile descrise mai sus, au fost produse intravital, cu circa 3-4 zile până la deces, prin acțiunea traumatică cu corp (-uri) contondent (-e) sau/și la lovirea de acesta (acestea), în comun prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare gravă. Fractura sternului și fracturi ale coastelor pe dreapta reprezintă urme ale resuscitării cardio-pulmonare și nu se supune calificării medico-legale. Toate leziunile corporale au fost produse într-o perioadă scurtă de timp unele față de altele, din motivul acesta consecutivitatea nu este posibil de apreciat. Reieșind din caracterul morfologic și localizarea leziunilor corporale depistate la cadavrul cet. Covalciuc Valeriu, formarea lor prin cădere de la proprie înălțime sau cauzarea de sine stătător se exclude. Leziunile corporale depistate la cadavrul cet. Covalciuc Valeriu au legătură cauzală directă cu survenirea decesului. Prin același raport de expertiză s-a stabilit că leziunile corporale depistate la cadavrul cet. Covalciuc ar putea fi provocate în circumstanțele descrise în ordonanță.

În atare situație, instanța de apel a reținut că este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 151 alin.(4) Cod penal.

5.1. Referitor la alegațiile apelantului expuse în cererea de apel, precum că nu s-a stabilit locul comiterii faptei, personalitatea părții vătămate, mijloacele de comitere a faptei și împrejurările comiterii infracțiunii, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, deoarece toate aceste momente au fost stabilite în mod detaliat în cadrul sentinței primei instanțe.

De asemenea, instanța de apel a considerat nefondată solicitarea apărătorului inculpatului de a da apreciere declarațiilor martorilor Colța Andrei și Colța Natalia (angajatorilor inculpatului) și să se aprecieze critic declarațiile martorilor Culizmina Ecaterina și Culizmin Sergiu (terțe persoane care nu se află în nici o relație nici cu inculpatul nici cu victima și familia acestuia).

5.2. Cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpatului Ciotu Andrei, instanța de apel, verificând legalitatea pedepsei a concluzionat că, prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art. 16 alin.(5) Cod penal se califică ca infracțiune deosebit de gravă, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care se caracterizează pozitiv și nu prezintă careva pericol pentru societate, este încadrat în câmpul muncii, de circumstanțe agravante - săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate și de către o persoană care anterior a mai comis o infracțiune.

Totodată, instanța de apel a reținut că la stabilirea pedepsei urmează a fi luat în considerație și comportamentul părții vătămate.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a notat că, instanța de fond corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin privarea de libertate a inculpatului Ciotu Andrei, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, or, aplicarea unei altei pedepse, nu va fi nici rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către acesta.

5.3. În ceea ce privește cererile înaintate de Ciotu Andrei parvenite în adresa Curții de Apel Chișinău la data de 14 martie 2016, referitor la acțiunile comise de procuror și ofițerul de urmărire penală, în cadrul acțiunii de urmărire penală - audierea acestuia cât și criticile aduse sentinței Judecătoriei Grigoriopol din data de 29 decembrie 2015, instanța de apel a relevat asupra netemeinicii acestora dat fiind faptul că acestea poartă un caracter declarativ și nu și-au găsit justificare pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel.

În acest context, instanța de apel a indicat că, din materialele dosarului rezultă că inculpatul Ciotu Andrei pe parcursul urmăririi penale nu a înaintat careva cereri în privința acțiunilor organului de urmărire penală, iar referitor la legalitatea hotărârii atacate instanța de apel a subliniat că asupra acestui fapt s-a expus în decizia adoptată.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către inculpatul Ciotu Andrei Trofim și de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele acestuia, solicitând casarea acesteia, precum și a hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare.

6.1. Inculpatul Ciotu Andrei invocă nevinovăția sa de săvârșirea infracțiunii imputate, indicând că instanțele de judecată nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor acumulate în cauza dată, astfel, ilegal au adoptat hotărâre de condamnare în privința lui.

6.2. Avocatul Culeac-Reul Natalia, de asemenea, invocă nevinovăția inculpatului Ciotu Andrei de săvârșirea infracțiunii imputate, temei de drept prevăzut în art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, expunându-și aceleași argumente care au fost indicate în cererea de apel.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de inculpatul Ciotu Andrei, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate, ca fiind legală și întemeiată.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpatul Ciotu Andrei

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, dispune inadmisibilitatea lui în cazul în care recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

Potrivit acestor stipulări legale cererea de recurs trebuie să cuprindă: conținutul și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărîrilor atacate și solicitările recurentului, prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care obligatoriu urmează a fi invocate în recurs, cu indicarea faptului în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată, așa cum prevede art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

Dispoziția art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală cuprinde 16 puncte cu referire la temeiurile de drept care urmează să fie reflectate (unul sau mai multe) în recursul declarat.

Cerințele nominalizate, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate de către recurent, deoarece din conținutul recursului reiese că acesta s-a limitat doar la critica modului de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare.

Astfel, avînd în vedere că recurentul n-a invocat nici unul din temeiurile obligatorii recursului ordinar, stipulate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că în situația dată, se impune inadmisibilitatea recursului, pe motiv că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Ciotu Andrei

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Prevederile legale cu privire la termenul de recurs au un caracter imperativ, deoarece recursul declarat după expirarea termenului se consideră tardiv și

nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual, dat fiind faptul că legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens art. 230 al. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și practica judiciară stabilită, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfîrșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele dosarului se constată că, la 04 aprilie 2016 instanța de apel a judecat cauza în prezența procurorului Guțan Pavel, succesorului părții vătămate Covalciuc Maria, inculpatului Ciotu Andrei și avocatului inculpatului Culeac-Reul Natalia, cu adoptarea și pronunțarea dispozitivului deciziei, și aducerea la cunoștință că, decizia motivată va fi pronunțată la data de 25 aprilie 2016, ora 14:00 (f.d.176-178, vol. II).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 25 aprilie 2015, ora 14:00, în ședința de judecată s-a prezentat doar procurorul, iar ceilalți participanții la proces nu s-au prezentat, însă în conformitate cu art.338 alin.(4) Cod de procedură penală le-a fost expediată copia de pe decizia motivată (f.d.205, vol. II).

Mai mult ca atît, Colegiul penal reține faptul că, decizia Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2016 adoptată în cauza penală de învinuirea lui Ciotu Andrei a fost plasată pe pagina WEB a instanței respective și participanții la proces au avut posibilitatea de a face cunoștință cu aceasta.

Reieșind din prevederile legale enunțate mai sus, termenul de declarare a recursului ordinar expira la data de 26 mai 2016, însă potrivit materialelor dosarului acesta este declarat la data de 31 mai 2016 (f.d.218, vol. II).

În conformitate cu prevederile legale și ținînd cont de circumstanțele de fapt stabilite, Colegiul penal consideră că recursul ordinar declarat de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului este depus peste termenul legal, prevăzut de

art. 422 Cod de procedură penală, fiind depus după expirarea a 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Luând în considerație cele expuse supra, Colegiul penal conchide că, recursurile ordinare declarate sunt inadmisibile, deoarece recursul declarat de inculpatul Ciotu Andrei Trofim nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art.429 și 430 Cod de procedură penală, iar cel depus de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui **Ciotu Andrei Trofim**, de inculpatul Ciotu Andrei Trofim, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art.429 și 430 Cod de procedură penală și de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **06 octombrie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir